

175467 - İhtilaf ve uyuşmazlık durumlarında, beşeri kanunlarla hükmeden mahkemelere başvurulacağına dair sözleşmeleri imzalamanın hükmü

Soru

“Facebook” ta katıldığımız zaman kullanıcı sözleşmesinde ihtilaf maddesinde şöyle geçmektedir: “oluşan ihtilaflarda çözüm için tek yetkil San Mateo County ayaletindeki federal mahkemesidir” nitekim kanunlar Kaliforniya bölgesinin yasalarına bağlıdır. bizim ve sizin aranızda açılacak tüm davalarda söz konusu mahkemenin kararları bağlayıcıdır. sözleşmeyi kabul ettiğinizde mahkemenin kurallarını kabul etmiş sayılırsınız.” şüphesiz bu madde Allah’ın hükmüyle hükmetmeyen bir mahkemeyi kabul etmektir. bu tür sözleşmeleri kabul ettiren sitelere kayıt olmak caiz mi?

Detaylı cevap

Şüphesiz yüce Allah, hakimin Allah’ın şeriatıyla hükmetmesini vacip kılmıştır. zira yüce Allah şöyle buyurdu: “(Ey Muhammed!) Sana da o Kitab’ı (Kur’an’ı) hak, önündeki kitapları doğrulayıcı, onları gözetici olarak indirdik. Artık, Allah’ın indirdiği ile aralarında hükmet ve sana gelen haktan ayrılıp da onların arzularına uyma. Sizden her biriniz için bir şeriat ve bir yol koyduk. Eğer Allah dileseydi, elbette sizi tek bir ümmet yapardı. Fakat verdiği şeylerde sizi imtihan etmek için ümmetlere ayırdı. Öyle ise iyiliklerde yarışın. Hepinizin dönüşü Allah’adır. O zaman anlaşmazlığa düşmüş olduğunuz şeyleri size bildirecektir. Aralarında, Allah’ın indirdiği ile hükmet. Onların arzularına uyma ve Allah’ın sana indirdiğinin bir kısmından (Kur’an’ın bazı hükümlerinden) seni şaşırtmalarından sakın. Eğer yüz çevirirlerse, bil ki şüphesiz Allah, bazı günahları sebebiyle onları bir musibete çarptırmak istiyor. İnsanlardan birçoğu muhakkak ki yoldan çıkmışlardır.” Maide/48-49

daha sonra Allah’ın şeriatına uymayan hükümleri cahiliye hükümleri olarak nitelemiştir: “ Onlar hâlâ cahiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar? Kesin olarak inanacak bir toplum için,

kimin hükmü Allah'inkinden daha güzeldir? “ Maide/50

bu ayet gereğince şeriat dışında hükümlere giden kişinin cahil ve çirkini temizden ayıramayan kişi konumundadır. çünkü bu kişi Allah'ın hükümleri hak ve adil olduğunu bilmemektedir.

bundan daha ötesi; şeriat, imanı muhakemeye bağlamıştır. nitekim yüce Allah şöyle buyurmaktadır: “Hayır! Rabbine andolsun ki onlar, aralarında çıkan çekişmeli işlerde seni hakem yapıp, sonra da verdiğin hükme, içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın, tam bir teslimiyetle boyun eğmedikçe iman etmiş olmazlar.” Nisa/65

Şeyh Sadi Rahimehullah şöyle dedi: Muhakeme İslam makamı, nefislerde sıkıntının olmaması İman makamı, Teslimiyet ise İhsan makamıdır. Her kim bu üç aşamayı tamamlarsa dinin tüm aşamalarını yerine getirmiş olur. Her kim bu söz konusu tahkimi terk eder ve kabul etmezse kafirdir. Her kim bunu kabul ederek terk ederse asidir. Tefsirussadi s.184

Bunun dışında Allah'a ve şeriatına muhakeme olunması gerektiğine dair bir çok ayet bulunmaktadır. Ayrıca Allah'ın hükmü dışında bir hükme gitmenin de imandan çıkardığını açıklamaktadır.

Ancak tüm bunlar zorunlu, ikrah altında veya çok sıkıntılı durumlar dışındadır. Nitekim bu durumlarda Allah'ın hükümleri dışında yargılamanın caiz olması aşağıdaki şartlarla caizdir:

1. Kalbinde Allah'ın hükmü Allah dışında herkesin hükmünden daha hayırlı ve evla olduğuna inanması, kalbi Allah'ın şeriatına ve hükümlerine mutmain olması. Yüce Allah şöyle buyurdu: “Kalbi imanla dolu olduğu hâlde zorlanan kimse hariç, inandıktan sonra Allah'ı inkâr eden ve böylece göğsünü küfre açanlara Allah'tan gazap iner ve onlar için büyük bir azap vardır.” Nahl/106
2. Kişi, kendi hakkına ancak o tür yollarla ulaşabiliyorsa, veya şeriat mahkemeleri olmaması gibi nedenlerden dolayı şeriat mahkemelerine ulaşması imkansız ise.
3. Beşeri kanunla hükmeden mahkemeler onun lehine bir konuda hüküm verirlerse, sadece şer'i bakımından helal olan şeyi helal görür. Şeyh Abdulaziz Bin Baz

rahimehullah şöyle dedi: “Ülkesinde tüm mahkemelerin beşeri kanunlarla hükmeden mahkemelerden oluşması durumunda hak sahibi hakkına ancak bu mahkemelere başvurduğu takdirde hakkına ulaşacaksa kafir olur mu? Cevap: Kişi buna mecbur kalırsa kafir olmaz, ancak zaruret durumunda mahkemeye başvurabilir ve sadece şeriatın helal gördüğü hakkı alabilir. Fetava şey bin baz 23/214

Daimi Fetva Kurulu alimlerine şöyle soruldu: Boşanma ve ticaret gibi konularda Müslümanlar arasında oluşan ihtilaflarda Amerika mahkemelerine gitmenin hükmü nedir?

şöyle cevap verdiler: “Müslümanın beşeri sistemlerin mahkemelerine ancak zaruret durumunda başvurabilir bunun dışında hiçbir şekilde caiz değildir. şayet şeri mahkeme bulunmuyorsa ve bu mahkemeler onun onun hakkı olmayan bir şey ile karar verirlerse onu alması caiz olmaz.”

bunun üzerine “Facebook” gibi önemli sitelere katılmak e-mail açmak zamanın zaruretlerinden olmuştur. Her kim söz konusu mahkeme ile ilgili şartı bulundurmeyen bir site ile ihtiyacını giderebiliyorsa o sitede ihtiyacını gidermesi vacip olur. Ama her bu tür maddeleri içeren bir siteye mecbur kalırsa ve başka bir çaresi yoksa İnşallah bu tür sözleşmelere imza atmanın bir sakıncası yoktur.

Bu tür şartlar kullandığımız Windows, word gibi programlarda da mevcuttur. Aynı şekilde alış veriş, ithalat ihracat, seyahat, davet, ziyaret ve tedavi gibi amaçlarla elde ettiğimiz vizelerde de mevcuttur. Tüm bunlar beşeri sistemlerin mahkemelerine başvurulacağına dair madde bulundurmaktadır. söz konusu hizmetleri bu tür sözleşmeleri imzaladıktan sonra elde edebiliyoruz. Bunun caiz olmadığını söylemek çok şiddetli bir sıkıntılara ve zorluklara neden olmaktadır. Şüphesiz Allah bize dinde zorluk kılmamıştır.

Hepimiz biliyoruz ki bu tür uluslar arası konularda ihtilaf esnasında Müslümanın başvuracağı İslami bir mahkeme bulunmamaktadır. Ayrıca bu sözleşmeleri imzalayan kimse Allah’ın şeriatıyla hükmetmeyi bırakmamıştır, çünkü Müslüman ülkelerinin çoğunda İslam ile hükmeden mahkeme bulunmamaktadır. Kafir ülkelerde nasıl bulunsun?

Şayet Müslüman hakkını almak veya kendinden bir zararı defetmek için o tür mahkemelere gitmesi caiz ise, söz konusu şartı kasetmeksizin, ona rıza göstermeksizin daha kolay bir konudur. Yeter ki Mümin olan kimsenin kalbi imanla mutmain olsun ve kalbinde batıl şartları içeren sözleşmeleri kabul etmediğine niyet etsin. Umarız böylece bu tür sözleşmeleri imzalamak caiz olur.

En iyisini Allah bilir.